

M. J. v M.

Dala sem kravo v rejo pod pogojem, da bo prvo tele njegovo. Ker ni bilo teleta, sem ga kupila, toda on noče teleta, ampak 4 Din na dan. Ali sem dolžna to plačati?

Domenila sta se za vrednost teleta, naj bo potem živo tele ali pa denar, kolikor tele stane, ne pa 4 Din na dan, ker se o tem sploh nista menila!

J. K. v R.

Iz Celja dohram pošto zelo pozno. V Vojnik imam le pol ure, kaj naj napravim, da dohram pošto v Vojnik?

Odgovor:

Vsakemu, ki vam po pošti kaj pošilja, pismo, časopis, knjige, pakete itd., sporočite, da naj pošlje na vaš naslov, pošta Vojnik, poštnoležnice. Iti boste pa morali sami na pošto po svoje stvari.

M. M. št. D.

Kje se vrši babiški tečaj?

Odgovor:

V Ljubljani. Prijavite se takoj na bursko upravo, zdravstveni oddelček.

I. G. v Z.

V sadonosniku imam vodnjak za pitno vodo. Sosed prihaja in pare v jeseni korenje in repo. Lahko bi to delal na svojem, kamor bi vodo nanesl, pa raje nosi prideleke v moj sadovnjak. Moj prednik pravi, da mu je vlad prošnjje dovolil priti, meni pa dela škodo. Ali lahko prepovem?

Odgovor:

Lahko, ker je imel le začasno dovoljenje od vašega prednika. Vodo mu pa le dovolite, da si jo domov zanese.

R. G. v Šm.

Imam devet otrok in ne plačujem davka. Konkurenčni odbor je pa sedaj nalagal 85% na direktne davke doklado, ali moram to plačati?

Odgovor:

Dajatve, ki jih predpiše konkurenčni odbor, nikakor niso mišljene kot davek. Direktni davek daje samo podlago, na kateri se pravično računata dajatve župljanov. Torej ste obvezani svoj delež plačati.

Č. V. P.

Odgovor:

V zadevi odškodnine županu in tajniku smo že odgovorili. Svota in delo se itak določi ob času preračuna. Ako občina-tajnika pozove na kakšno izredno delo, kar pa seje niso, se mu to plača.

A. E. v št. J.

S sosedom sva pred štirimi leti napravila mejo. Pričrti ni bilo, je moji domači, žena in sin. Zdaj je geometer napravil drugačno mejo, s katero izgubim. Po prejšnji meji sem rabil svet že 19 let. Ali ga lahko kljub novi meji obdržim?

Odgovor:

Svat je po novi meji pravilno razmerjen in vi ne morete ničesar storiti proti. Tudi nista zemljo priposestkovali, ker ste jo rabili le 16 in ne nad 30 let.

M. G. v L.

Dovel živih otrok imam, ali sem dolžen plačevati gospodniško takso in vinsko trošarino?

Odgovor:

Ste dolžni! Oproščeni ste direktnega davka, ne pa take in prisotbin in trošarin, ki so indirektni davki.

H. K. v Dr.

Prva sva podpisala menico. Moj tovariš je pred letom dal vse ženi in nima nič. Ali moram sedaj jaz vse plačati in ne le polovico?

Odgovor:

Vi morate vse plačati sami! Pač pa imate pravico polovico vseh izdatkov terjati od tovariša. Izvedite, izvršite rubež na žep, kadar boste izvedeli, da kaj ima, morda bo kaj. Ali težko je kaj dobiti tam, kjer ni nič!

A. G. v P.

Na mojo obrt je še drugi delal. Jaz pa sem plačal celoten davek. Železnica mi ni hotela povedati koliko je vozil moj kompanjon. Kako si naj pomagam?

Odgovor:

Vaša krivda je v tem, da ste imeli takega kompanjona. Davkarija gleda na premet, ki je bil na tvojih vozi. Železnica vam pri najboljši volji ne more ustreči! Zahtevajte odškodnino od kompanjona, če imate sploh kakšno pogodbo z njim!

Isti:

Investicijsko posejilo imam, pa se ne razumem glede obreali.

Odgovor:

Ko boste v Celju ali Ljubljani, se oglasite s tiskovino v Zadržno-gospodarski banki, pa vam bodo vse povedali in tudi izplačali obresti.

J. R. v K. v.

Silno staro pot imamo črez nako posestvo. Ni pa bila vedno povsem ista, ker plaz vleče. Zdaj pa naenkrat ne smemo več hoditi.

Odgovor:

Povejte sosedu, da je pravice steze zastarala in mora pustiti prost prehod, ker hodite po tej poti, ki se bistveno ni izpremenila, že nad 30 let.

*

Današnji čas zahteva splošno varčevanje. Tudi v gospodinjstvu. Gotovo je, da so naše gospodinjje po večini zelo varčne, da se pa kljub temu tudi še marsikaj prihraniti, da ni izdatkov v denarju, ki ga je tako malo.

Gospodinja varčuje v prvi vrsti že s tem, da zna uporabiti za dom predvsem to, kar doma zraste. Znati mora tudi to, kar se doma potrebuje, tudi doma pripraviti.

Prvo, kar ima gospodinja nalogo, je, da preskrbi zdravo hrano. Za hrano zraste skoro vse doma. Pri nas smo bili na razne stvari iz trgovin zelo navajeni, pa se da tudi brez tega izhajati. Ljudje želijo sicer izpremembe v hrani, toda ta izprememba se da napraviti tudi z domačo hrano. Gospodinja, varčuj torej, predno se odločiš, kaj bi vse v prodajalni kupila!

Zelo draga so v družini zdravila, ker je vedno kaj treba. Gospodinja pa, ki pozna domača zdravila, jih bo tudi sama pripravila, in bo tako mnogo pri-

Januš Golec:

Guzaj.

32

Po pogrebu.

Orožniki so mislili, da bodo zadeli od puliki temeljitih hišnih preiskav pri Drobnetu in še pri več drugih osumljencih na Guzajeve denarne in blagovne zaklade, pa so se zmotili. Dobili niso prav nič. Kam je zginil denar roparskega glavarja, ni zvedel do danes nikdo.

Drobne je bil nekaj časa v preiskavi, isto-tako par drugih, pa so jih izpustili vse, ker niso mogli dokazati nobenemu nič. Vloge Judeža ni igral niti eden iz nes trdnih vrst Guzajeve organizacije. Po Guzajevem žalostnem koncu ni bilo slišati več o napadih, tatvinah ter ropih. Tolovajska četa se ni upala brez poglavarja na delo, zadremala je, zaspala in ni se več prebudila, ni več dobila Guzaju vrednega naslednika.

V nedeljo po ustrelitvi so govorili že po vseh farah od St. Jurja do Brežic, kako so izsledili prožniki nepremagljivega Guzaja in obračunali z njim s kroglo. Časopisje je prineslo dolge opise obloge, junaškega nastopa žandarmerije in sliko ustreljenega roparskega poglavarja s fotografijama obeh orožnikov zmagovalcev.

Kmalu za tem se je vršilo na Planini veliko slavlje. Celjski glavar in orožniški poveljnik sta odlikovala Marija Grizolda s srebrnim zasluznim križcem, njegov tovariš Stres je prejel višjo pismeno pohvalo in izplačano na Guzajevo glavo prvotno razpisano nagrado v iznosu 150 gl.

Guzajeve sedmine je prirejala trška gospoda in bogataši po celem Spodnjem Štajerskem, kjer so pili in se veselili, da so rešeni tolovajskega strahu, ki jim je bil par let po noči in po dnevu za petami. Poprej tolikokrat ozmerjano orožništvo je bilo na mah ovenčano s slavo zvestobe v vršenju službe, brezprimernega junaštva in konačne zmage!

Izpremenjen položaj.

Deček orožniku: »Le hitro pridite, naš oče se že eno uro tepejo z nekim drugim moškim!« — Orožnik: »Pa zakaj nisi prišel že prej povedat?« — Deček: »Do zdaj so bili še oče močnejši.«

Narodna vprašanja.

Vprašali so otroka: Povej nam, dete, kako zovejo v vaši vasi volka? — Ne zoveje ga, kar sam pridel!

Vprašali so volka: Ali se bojiš psov? — Ne, ali neprijetno mi je, če za menoj lajajo.

Vprašali so kokoš: Čemu kokodakaš, kakoe izneseš jajce? — Da vsakdo ve, kolika sem vredna.

hranila za dom, poleg tega pa tudi dala bolniku najbolj uspešno domače zdravilo. Potrudi se, da boš poznala domača zdravila! Preko poletja si jih pripravi, da jih boš imela po zimi.

Dobra gospodinja zna varčevati tudi pri obleki. To varčevanje se kaže pa v tem, da zna pravilno ravnati z obleko. Koliko obleke se po nepotrebnem pokvari, ker se je pravočasno ne osnaži, ker se je pravočasno ne zakrpa, se je pravočasno in pravilno ne opere!

Isto velja tudi za posodo. Koliko je gre v nič, ker se ni ravnalo s posodo tako, kakor bi bilo treba! Namizno orodje zarjavi in razpada, zmetano v kak predal. Razne kuhinjske priprave se uničijo z nepravilnim ravnanjem.

Varčevanje pa ne obstoja samo le v tem, da se obstoječe ohranja, ampak tudi v tem, da se iz malenkosti zna še tudi kaj prigospodinjiti. Ne le, kar radiš doma, tudi to, kar lahko od tega unovčiš, to je tvoje delo, tvoja skrb!

Naše gospodinjice so v splošnem zelo varčne, sicer bi itak zelo slabo izgledalo v naših hišah. Tudi s tem, da smo danes o tem pisali, nismo hoteli našim vrlim gospodinjicam očitati, da niso varčne, pač pa smo jih hoteli le podkrepiti v zavesti, da varčna gospodinja mnogo pripomore k blagostanju v hiši. Čim več bo v tem oziru izobrazbe, tem boljše bo tudi za naše domove.

Zračite stanovanj! Našla sem hiše, kjer celo poletje ne odpro oken. Imajo izdelane in pravijo, da itak imajo pri hiši dovolj čistega zraka. Toda v hišah imamo večkrat zelo neprijeten duh po vlažnosti, po plesnivosti in ne vem še po čem. Ta vzduh preide tudi v obleko in ta se zaradi tega kvari. V slabem sobnem zraku se navadno spi in tedaj, ko človek res nemoteno vdihava zrak prav na globoko, ima na razpolago slab zrak. Ali se vam nič čudno ne zdi, da v naših sicer tako zdravih krajih imamo na deželi tolike jetike? Zračite stanovanja, prezračite posteljnino,

spijte v čistem zraku, da boste vsi skupaj zdravi!

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 1. avgusta so pripeljali šepharji 25 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 15, špeh po 13—15 Din. Kmetje so pripeljali 14 voz sena po 60—90, 7 slame po 60 Din. Na trgu je bilo 5 voz kumarce po 1—3, 1 zeljna glava po 2—3 Din. Pšenica 2, rž 1.50, ječmen 1.25, oves 1.25, kuruza 1.50, proso 2.50, ajda 1.50, fižol 2, luščeni grah 10—12 Din. Kokoš 30 do 45, piščanci 20—60, raca 15—25, gos 35—50, puran 40—55, domači zajec 6—30 Din. Buče komad 1.50—2, gobe 1—2, maline 5—6, grozdje 10—12, marelice 24, hruške 3—7, jabolka 4—6, breskve 12—16 Din. Mleko 2—3, smetana 12 do 14, surovo maslu 30—36 Din. Jajca 0.75—1, med 12—20 Din.

Mariborski živalski sejem dne 23. VII. 1931. Priganih je bilo 24 konj, 15 bikov, 319 volov, 381 krav in 23 telet, skupaj 762 komadov. Poprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.50 do 5.75 Din, poldebili voli od 3.50 do 4 Din, plemenski voli od 3 do 3.50 Din, biki za klanje od 3.50 do 5 Din, klavne krave debele od 3 do 5 Din, plemenske krave od 2.25 do 2.75 Din, krave za klobasarje od 1.75 do 2.75 Din, molzne krave od 3 do 4 Din, breje krave od 3 do 4 Din, mlada živina od 3 do 4 Din, teleta 6 Din. Prodanih je bilo 340 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 80 komadov, v Italijo pa 54 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 31. VII. 1931. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 144 prašičev, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 80 Din, 7 do 9 tednov stari 90 do 130 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 220 Din, 5 do 7 mesecev stari 350 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 420 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 700 Din, 1 kg žive teže 6 do 8 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 99 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do

8 Din, teleče meso I. vrste od 18 do 25 Din, II. vrste od 8 do 16 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 24 Din.

Upori in kolhozi v Rusiji.

Boljševiki obehajajo vse na veliki zvon — silno se bahajo, če so storili kaj novega. Amerikanci, Angleži in drugi narodi so tudi ustvarili imenitna dela, a o njih bahanju ničesar ne vemo. V poslednjem času gre po listih vest o največji električni centrall, ki jo gradijo boljševiki na Dnjepru. Bajje bode voda padala 35 metrov globoko ter bo gnala devet turbin, vsaka po 85.000 konjskih sil. Toda elektrarna še ne bode kmalu gotova, tudi tovarne, kjer se bo ta sila izrabljala, po večini še ne stoje. In kje se bo vzela denar za to silno podjetje? Gotovo bodo letos sovjeti prodajali svoje pridelke v inozemstvo pod ceno, da bodo dobili potreben denar. Ljudstvo bo še naprej boso, golo in gladno za to, ker sovjeti trošijo denar le za svoja velika podjetja. Zato ni čudno, če se v Rusiji pojavljajo upori in atentati.

»Kavkazsky kazak« poroča, kako so boljševiki zatrli upor na severnem Kavkazu. Kazaki so se uprli v obrečju rek Kuban in Terek in tudi v drugih krajih in sicer vsled nasilne kolektivizacije in vsled odredbe sovjetske oblasti, da se kazaki morajo preseliti na sever in v srednjo Rusijo. Število upornih kazakov je znašalo okrog 30 tisoč. Skrivali so se v gozdovih in na gosto zaraščenih otokih v spodnjem teku reke Kuban. Boljševiki njihovih skrivališč dolgo niso mogli izslediti. Ko so jih pa našli, so poslali iz Moskve aeroplane, kateri so kazačja šotorišča z bombami naravnost zasipali ter jih morili z udušljivimi plini. Strašni veter je odnašal udušljive pline tudi še v druge kraje, kjer so umrli mnogi nedolžni prebivalci, ki se upora niso udeležili. Poginilo je tudi mnogo živine in reka Kuban neprestano meče na breg

Vprašali so petelina:

Cemu pogleduješ v srak, ko piješ vodo?

— Zato, ker orel in jastreb gledata na zemljo.

Umazan robec.

Gospa: »Ampak, vi vendar z žepnim robcem brišete posodo!«

— Kuharica: »Nič zato, gospa, saj je že itak umazan!«

Neki kaznjenc,

ki je bil na smrt obsojen, tudi v ječi ni izgubil dobre volje. Stražnik mu je nekega dne povedal, da bo drugo jutro ob šestih sbešen. — »Nemogoče«, je odvrnil kaznjenc, »jaz noben dan ne vstanem pred polnoč.«

Rožmarin.

Še nekoga je iznenadila za celo življenje Guzajeva tolovajska smrt — kmečko nedolžno Amovno Barbko.

Njenega Francija ni bilo že nekaj dni v obiske, vendar to je ni skrbelo, saj se je odpravljala na odhod preko morja in so ga klicali selitveni opravki nenadoma kam dalje, da res ni imel niti časa, da bi jo bil obvestil, kje se mudi in kaj počne. Slišala je usodepolnega dne k mirnemu mlinu ob Bistriči strele, pa sta bila z očetom enoglasnega mnenja: »Graščinski lovijo in tako bo šlo celi teden.«

Šele v nedeljo, ko je prišla do cerkve, se je čudila, da je pred službo božjo zbrana cela fara na pokopališču. Moški so kazali z rokami na sveži grob ob zidu, ženske so stale v posameznih gruclah od daleč. Nikdo ni govoril na glas, vsi so le šepetali, ker mirodvor je svet kraj. Ko je hotela tudi ona zadostiti radovednosti in si razložiti to nenavadno zbiranje, so jej naredili vsi prostor, kakor bi bil stopil na pokopališče sam

g. kozjanski dekan. Stala je že na sredini za večni počitek blagoslovljene zemlje, še šepet je potihnil med farani, pogledi moških in žensk so bili uprti v njo. Ozirajoči se okrog in molče vprašujoči od kod in zakaj ta tajinstvena tišina, jej je priletel v uho vkljub šušljanju oni zlobni: »Ravbarjeva niti ne ve, da so njenega ustrelili in pokopali za zidom, kamor pač spada razbojnik!«

Pri vdaru teh besed se jej je zavrtelo v glavi, vendar zmagala je njena močna, da, silna dekliška narava. Premagala se je in odšla molče povešenih oči iz sredine župljanov, kamor ni več spadala, bila je »ravbarjeva«.

Obiskala je samotni grob v pondeljek proti večeru, ko je ni motil nikdo. Govorila je dolgo z ljubim pod grudo, ki jej je nakopal z odkrito ljubeznijo sramoto ter izobčenje iz poštene človeške družbe do smrti. Ni mu očitala, on ni bil kriv, zakrivila je to prokletstvo ljubezen, ki je sojena enemu tako, drugemu drugače! Ona ni niti prav pila iz ljubezenske čaše in že je bila

mrtva trupla kazakov. Ves kraj je polagan in v bogatem ozemlju reke Kuban bo vladal glad. Ta krvavi, nečloveški obračun z kazaki je razburil vso Rusijo.

Isti list poroča, da so uporniki na severnem Kavkazu v zadnjem času izvršili 22 napadov na sovjetske zavode, na pošte in na posamezne osebe.

V Jekaterinodarju (zdaj Krasnodarju) so bili v štab četrti divizije postavljeni štirje pekleni stroji. Pri eksploziji je bilo usmrčenih 120 oseb, med njimi 7 višjih častnikov. Krivcev seveda niso našli.

Sila rodi odpor. Boljševiki so ljudstvu obljubovali raj, a prinesli so mu pekel. Ljudstvo je razočarano in siromašno; vzeto mu je premoženje, vzeta družinska sreča. Ničesar nima več za izgubiti, zato je obupano in v obupu gre človek v boj na življenje in smrt.

Stalin je na nekem shodu v Moskvi poročal, da bo letos kolektivizacija po večini končana. Torej bo kmet v dejanju postal delavec, popolnoma odvisen od boljševiške milosti. Toda čudne razmere vladajo v nekaterih kolhozih. O takem slučaju poroča »Vozroždenie« v eni zadnjih števil: »Pred 7 leti so bili pregnani komunisti iz Estonije. Ti so osnovali pri kraju Vrudi kolhoz z imenom komunistična Tempa, ki je bil ustreljen v Estoniji. Ves živi in mrtvi inventar so vzeli na dolg. Kolhozniki — sami bivši tovarniški delavci — niso imeli pojma o poljedelskem delu. Začeli so bežati iz kolhoza, eden za drugim. In čez nekaj let ni bilo v kolhozu nobenega izmed prvotnih ustanoviteljev. Tedaj so oblasti prignale iz nekega vzgojnega doma 35 fantov od 16 do 17 let.

Vsi živé v skupnem prostoru; spé na deskah, postljanih s slamo. Hrana je slaba; pol funta kruha na dan, malo ribe, redke juhe in zvečer čaj. Hodijo strgani. Denarja ni, kdor prestopi mejo kolhoza, pride pred sodišče — tako poroča list »Vozroždenie«.

Zato ni čudno, da kolhozi niso pri ruskem ljudstvu v dobrem imenu. Na

Kavkazu pojejo naslednjo pesem, ki bi se dobesedno prestavljena v slovenskem jeziku približno takole glasila:

Dobro se v kolhozu živi,
Eden dela — sedem jih leži.
Trebuh gol, bosa petka,
Da izvrši se »pjetiletka«;
Ne bojim se mraza,
Ne bojim se hlada,
Bojim se iti v kolhoz,
Da poginil bi od glada.

A. K.

DEKLIŠKI TABOR V ČRENŠOVCIH.

V nedeljo po prazniku Marijinega Vnebovzotja, 16. avgusta, bodo v rle mladenke iz celoga Pomurja kot vdane Marijine hčere proslavile 1509letni jubilej preglasitve Marije kot Matere božje na efeškem cerkvenem zboru. V to svrhu bodo pohitele v Črenšovce, kjer bo ob 10. uri cerkveni govor predš. g. kanonika Časla, škof. voditelja Marijinih družb. Na zborovanju izven cerkve bo predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec tolmачil smernice sedobne dekliške prosvete. — Dekleta Slovenske krajine, udeležite se tega tabora, ki je v prvi vrsti namenjen vam! Tudi dekleta sosednih štajerskih župnij, pošljite svoje zastopnice svojim prekmurškim sestram v poset. Nej bo ta tabor dostojen svojega visokega namena!

DEKLIŠKIM ORGANIZACIJAM V POSAVJU!

Zadnje nedeljo meseca avgusta, 30. avgusta, bodo dekleta iz celoga našega lepoga Posavja se zbrala v Rajhenburgu na svojem dekliškem taboru. Namena je proslava 1500letnega jubileja efeškega cerkvenega zbora in pobuda za prosvetno delo med dekliško mladino. Govorila bosta predš. g. kanonik Časl in predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec. Krščanske dekliške organizacije, pripravite dobro ta shod!

FANTOVSKI TABOR V VOJNIKU.

9. avgusta se vrši v Vojniku velik fantovski tabor za dekanijo Nova cerkev ter sosednje župnije Celje, Teharje, Sv. Jurij ob južni železnici, Dramlje, Spitalič, Konjice, Zreče, Stranice in Gornjo Prihovo. Sporedi Ob 10. uri služba božja v župni cerkvi. Po svetem opravilu v posejilniški dvorani fantovski tabor. Glavna govornika sta dr. Basaj in dr. Vatovec, zastopnika mariborske Prosvetne zveze. Iz vsake župnije ima po en fant kratek pozdravni govor. Pohitimo vsi 9. avgusta polnoštevilno v Vojnik, kamor nas vabi mariborska Prosvetna zveza!

Sv. Peter pri Mariboru. Zadnje nedeljo v avgustu, to je 30. t. m. se vrši na Gorci pri Št. Petru fantovski tabor. Bo to praznik slovenske mladine iz Slovenskih goric in Dravskega polja. Pa vabljeni so fantje tudi od drugod. Pokažite fantje, da ste ostali to, kar so bili vaši predniki, da dedščine prednikov niste zapravili, temveč ohranili, da vam je vera očetov in jezik materin še vedno sveta, ljuba in draga, da je slovenska mladina verna in katališka in da bo takšna tudi zanaprej ostala. Natančen spored praznika slovenskih fantov se še objavi. — Dekliška Marijina družba priredi eno izmed prihodnjih nedelj izlet k Sv. Barbari v Slov. gor. k tamošnji posestrini Marijini družbi, ki jim pa bo izlet vrnila na Marlo gospojnico, 8. septembra, ko je pri nas običajen romarski shod pri M. B. na Gorci.

Prosvetno društvo v Sv. Vidu pri Ptujju na znanja, da se je otvorila na novo urejena in mnogo pomnožena knjižnica, ki je odprta vsako nedeljo. Na novo se odpre tudi čitalnica, v kateri bo vsakdo lahko dobil na razpolago vse važnejše časopise in revije. Čitalnica je odprta vsako nedeljo in praznik ves dan. Prijatelji in člani, poslužujte se knjižnice in čitalnice! — Mlado gasilno društvo v Jurovcih pripravlja lepo igro in petje.

Pasijenske igre na Polzeli. Kakor lansko leto v avgustu priredi tudi letos Katoliško prosvetno društvo na Polzeli »Pasijon«, in sicer dne 14. avgusta ob 8. uri zvečer, dne 15. in 16. avgusta pa ob treh popoldne.

*

otrovana s pečatom »ravbarjeva«, ki jo bo zaklepal do groba v kletko sramote in odljudenosti! Vsega tega se je zavedala Barbka ob svežem grobu onega, ki je bil prvi in zadnji zapisan v njenem dekliškem srcu. V znak, da bo njena zvestoba do edinega, kateremu je prisegla ljubezen tudi tedaj, ko je vedela, da je izmeček človeštva, stalna, je vsadila na sveži grob grm rožmarina . . . Po tej zaobljubi je omagalo njeno srce, zahtevalo je izstopa v solzah in tolažbo v molitvi za rajnega . . . Pozno se je vrnila s pokopališča, vračala se je nanj pogosto ob samotnih večerih, ko je zalivala rožmarin, od katerega je odnesel Francelj vršič pri njunem prvem srečanju. Vsako zimo je presadila grmič v lonec in ga negovala doma za zopetno pomlad, dokler je živeła.

Rožmarinovega grma na Guzajevem samotnem grobu ob zidu na prevorskem pokopališču s čudnim napisom na lesenem križu se ni pri taknil nikdo razen Amonove Barbke, bil je to skozi desetletja — »ravbarjev rožmarin«.

Ravbarjev rožmarin!

X. poglavje.

Kaj pripoveduje o Guzaju danes priprosti narod.

Ko se je raznesla vest o Guzajevi smrti od žandarske krogle, so bili eni veseli ter rajali; drugi žalostni in potrji ter sploh niti verjeli ni-

Pred šolo.

Nadzornik: »Ovadili so vas, da nikdar ne molite pred šolo!« — Učitelj: »Res! Nikdar pred šolo, pač pa vselej v šoli!«

Gospa:

»Mina, ti tu mirno čitate knjigo, otrok se pa že cele pol ure dere!« — Služkinja Mina: »O, gospa, mene to prav nič ne moti, sem vajena otroškemu vpitju.«

Poziv.

»Izginila mi je denarnica s 40 dinarji. Najditelj ali tat se iskreno prosi, da se, če že noče vrniti denarja, javno izjavi, da denarja nisem jaz zapravil, kakor trdi moja žena. — Zajec.«

Izraba solčnih žarkov.

Londonsko časopisje javlja, da se je posrečilo ruskemu fiziku prof. Joffeju, ki se mudi začasno na mednarodnemu kongresu za zgodovino znanosti in tehnike v Londonu, da je pognal s pomočjo solčnih žarkov motorje.

V zadnjih letih je bilo več tozadevnih načrtov napovedanih, ki so se pa izkazali v praksi neizvedljivi ali sploh brez vrednosti. Najlažja rešitev uganke glede uporabe solčnih žarkov bi bila pač v vpostavitvi velike naprave iz ogledal, ki bi se sukala po legi solca na nebu in osredotočala tekem celega dneva solčne žarke, na ta način zajeta moč (sila) toplote bi se morala prenesti na parne kotle. Take naprave so mogoče edino le v najbolj vročih (tropskih) krajih, kjer bi bil lahko solčni motor nepreestano vse dni v obratu. V pokrajini z milejšim podnebjem ta naprava ne bi bila umestna, ker bi moral motor »oblačnih in deževnih dnevih mirno počivati.

Ne so se enkrat povzpeli tako daleč, da je mogoče silo luči pretvoriti v električni tok, so se obrnila raziskovanja učenjakov v čisto drugo smer.

Berlinski inženjer Lange je pustil že pred meseci patentirati od njega izumljen aparat, ki je res sposoben, da ustvarja električno silo iz solčnih žarkov. Gonilna sila te naprave — takozvanega solčnega motorja — je tako malenkostna, da jo je smatrati le samo za igračo. Mogoče, da se je podal nemški profesor na isto pot, da je skušal rešiti zagonetko solčnega motorja ne s pomočjo solčne vročine, ampak — solčne svetlobe.

Solnce izžareva v vsaki sekundi v vesoljni nebesni prostor silo, ki odgovarja približno 600.000 trilijonom konjskih sil. Ako vzamemo, da pride na našo zemljo le en milijardstel te moči, bi vendar zadostovala iznajdba gospodarsko uporabljivega solčnega motorja, da bi preskrbela zemljo s povsem

novo in dosedaj neizrabljeno silo. Tozadevna iznajdba bi bila ena največjih in bi povzročila popoln preobrat glede gospodarskega ustroja sveta.

*

Razbor pri Slovenjgradcu. Poročila sta se v Razboru pri Slovenjgradcu Pačnik Ana, hči uglednega posestnika, po domače Šašaljina v Spodnjem Razboru, in Perše Anton, posestnik pri Sv. Duhu v Podgorju. Mlademu paru želimo mnogo sreče in veselja v zakonskem stanu!

St. Peter pri Mariboru. Po večmesečni bolezni je umrl na domu svojih starišev Vinko Krajnc, star 29 let. Umrl je bil mirno, marljivo in zvest delavec. Dolgo dobo let je bil v službi veleposestiva Eltz v Celestrini. N. v m. p. — Pogreb rajnega Repina Gašparja, viničarja v Hrenci, je pokazal, kako priljubljen je bil ta dober mož. Na domu in na pokopališču so mu zapeli pevci ganljive žalostinke, gospod župnik pa mu je govoril poslednje slovo. Naj se bo omenjeno, da je bil Repina dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«, katerega je vedno rad prebiral. Naj v miru spi pri Materi božji na Gorci. — V tukajšnji občini je nekaj ljudi, ki imajo vedne spore z viničarji in razprave pri občini. Prav je, da se zahteva pošteno delo, pa pošteno delo je tudi vredno poštenega plačila! Pritrgovati za služek, danih obljub ne izpolniti, pa je greh. Tako misli vsak pameten in pošten kmet. In kakor bi bilo nesmiselno, radi par slabih in nevednih viničarjev vse slabo soditi, tako tudi ni prav, če bi kdo hotel posestnike in vinogradnike vse metati v en koš. — Deputaciji, ki se je zglasila pri g. banu Dravske banovine, ki je sestajala iz štirih članov občinskega odbora in ki je poredovala radi nadaljevanja gradbe nove okrajne ceste Nebova—Ložane, se je povedalo, da je zadeva v teku in redu in da se bo v najkrajšem času pričelo z nadaljevanjem.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Par novic vendar moramo na kratko dati zvedeti našim oddaljenim čitalcem. Meseca maja so igrali pri nas Barbarčani igro »Namišljeni bolniki« dobro in pri lepi udeležbi. — Pozneje smo eno nedeljo slišali priznanega strokovnjaka gosp. Pušenjaka govoriti o vodnih zadrugah. — Tudi g. inšpektor Zupanc nas je posetil in nam v pravi luči pokazal dobra in slaba strani naše živinoreje z ozirom na sodabno gospodarsko krizo. — Predzadnje nedelje v juniju so učenci priredili »Materinski dan« ter nas s svojimi nastopi, zlasti od šole se poslavljajoči učenec Sormanov Franček, ganili do solz. Da, da! Več spoštovanja in ljubezni do naših mater, pa bo mladina boljša in svet srečnejši! Več lepega, plemenitega in iskreno vernega, ne le na jeziku, ampak v naši srca, in lažje bomo prenašali težke sedanje dni! — Tudi na Vidov dan so nas šolarški in odrasli pevci, igralci ter sploh nastopajoči presenetili z obširno, lepo slovo. — Dne 16. julija je v mariborski bolnici umrl naš dober znanec Antona Dolamič. Doma je bil iz Cvena pri Ljutomeru, se po vojni tu poročil ter zapuščal ženo in 1 hčerko. Bil je naš dober sosed, zelo narodno zaveden mož, katerega je komaj v 36. letu svoje starosti po dolgem dveletnem trpljenju položila v prerani grob jetika. Svetila mu večna luč! — Skoraj sram nas je poročati, da je pri našem letošnjem žegnanju dne 26. m. m. zopet prišlo do pretepa, katerega so slično kakor lani povzročili fantje, izven naše fare doma. Domači fantje! Proč od takih družb in ne bo vas bolela glava, pač pa boste lahko rekli: Smo fantje s fare, a ne pijanci in pretepači!

Sv. Barbara v Slov. gor. Silna gospodarska kriza se čuti pri našem ljudstvu, živina nima cene, ljudstvo si pomaga z domačim zakolom in razprodajo mesa po 8 Din 1 kg. Vino se prodaja po vinočih po 8 Din, jabolčnik pa po 3 Din. Vse se vprašuje, s čim bo ljudstvo plačevalo davke in poravnalo tekoče stroške. Tukajšnja Agrarna zadruga se je z vlogami obrnila na pristojno mesto za dodelitev gozdov in travnikov našemu ljudstvu. — V nedeljo dne 9. avgusta se bo vršila pomenljiva svečanost pri nas. Ta dan bomo imeli prav-

Spominček.

Prvi deček: »Oče mi je prinesel s potovanja čašo z napisom: Sarajevo.«

Drugi deček: »Jaz pa sem dobil od mame nožek z napisom: Split.«

Tretji deček: »Nam pa je prinesel oče lani dve žlici z napisom: Hotel Imperial.«

Tudi vprašanje.

Janezek v šoli: »Gospod katehet, ali je lahko kdo kaznovan za kaj takega, kar ni naredil?«

Katehet: »To pa ni mogoče.«

Janezek: »Mene pa je gospod učitelj kaznoval, ker nisem naredil naloge.«

so, da bi njihovega ljubljence ne bilo več med živimi. Revnim, tlačnim, preganjanim in pomoči potrebnim je postal Guzaj tekem let nekaj bog, ki je znal ter premogel vse in povrh je še bil nepremagljiv. Toľiko izrednega glede borbe za pravico in pomoč siromakom je bilo slišati o njem, kar naenkrat bi mu naj bil upihnil luč življenja navaden žandar! Ker ga le ni bilo tako dolgo od nikoder, ni bilo slišati nič novega o njem, se je vkoreninjevala tudi med priprostim narodom vedno bolj zavest, da ga res ni več in ga tudi ne bo. Ščasom je bil Guzaj mrtev za vse; pokopana niso bila njegova dejanja v boju za pravico z gospodo in bogataši. Tolovajeva spretnost v napadih, pri tatvini ter ropu je v ustnem izročilu vedno bolj rasla, dokler ni zaplesala v bajke nemogočega, ki še kroži danes od ust do ust priprostega človeka. Stara mati, ki je še poznala osebo roparskega glavarja, ali vsaj slišala o njegovih resničnih dejanjih, je vpletala po večerih na ognjiščih sedečim vnukom v Guzajeve povesti čudesa moči, drznosti ter junaštva. Na ta način je bil povzdignjen navaden repar v pra-

vega narodnega junaka, ki je moral umreti v nekončanem boju za pravice revežev.

Iz današnjih storij o Guzaju in njegovem delovanju je težko razbrati jedro resnice. Za vzgled hočemo navesti nekaj teh pripovedk, ki so se rodili ob ognjiščih, na prejah ter furežih.

Ljudje priznavajo, da je bil Guzaj brezbožnež, ki ni dal veliko na cerkev ter duhovščino. Verjel je pa v Boga in njegove sv. zakramente. Nekoč, predno se je podal v boj za pravo naroda, je pristopil k mizi Gospodovi. Ko mu je položil duhovnik sv. hostijo na jezik, je ni povžil, ampak jo je odpihnil z jezika v molitvenik. Zunaj cerkve si je prerezal na desnici kožo in porinil sv. hostijo pod njo ter pustil, da je rana zopet zacelila. Hostija pod kožo mu je podeljevala moč, da so se mu odprla še tako trdno ter varno zaklenjena vrata, če se jih je le dotaknil z desnico.

(Konec prih.)

Širite „Slov. Gospodarja“!